

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. IV. David in Goliathum armatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

3. Suavis
providen-
tia Dei,
erga Da-
videm.

Tertium, Suavis providentia DEI. Voluit Davidem Deus Aulicum aliquamdiu agere in aulâ Saulis, idque ante occupatum regnum, ut ita sensim disceret, qui suo se tempore gerendis rebus applicaret, ut plurimum sibi conciliaret benevolentiam, ut sciret, quâ parte peritissimum Aulici laborarent, ut per adversa variâque insidias ad sublimitatem regni eluctaretur. Vult nimirum Deus, ut ad solium aureum, sed per gradus ferreos ascendamus. Eundem, ô Christiani, per spinas, ut perveniamus ad rosas. *Memento Domine David, & omnis mansuetudinis, & omnis afflictionis, ejus.* Quod si David tot tantisque calamitatibus erat exercendus, ut caducum, mortale regnum, denuo perdendum acquireret: O quantum justius nobis asperissima quæque toleranda, ut æternum, immortale, regnum beatissimum assequamur. Ignorat quam dulce sit esse regem in cælo, qui labores & molestias horret in terrâ. Astrologia vaticinium est, si Martius sui principio se lupum gerat, in ovem desinet, & quanto superior & immittior est hiems, tanto serenior & faventior erit æstas: ita profusus tanto nobis futurum regnum erit suavius, quanto nunc acerbior est nostra servitus; per miseras & ærummas ad immortales itur delicias; per vepreptendimus in paradysum, per lacrymarum vada transitus est ad æterna gaudia. Eia alacriter & animosè; brevissimum est iter, itineris terminus regnum immortale, felicitas nunquam desitura.

Psal. 131.
v. 1.

Qui labores & molestias horret in terrâ, quam dulce sit esse regem in cælo ignorat.

CAP. IV.

David in Goliathum armatur.

David se ad certamen contra Goliathum offert.

Sunt qui amiciantur veste quidem vili è panno, scorio, tetâ, lino gossippino, quia tamen ea vestis ad modulum corporis est valde habilis, cum holoserica non emutarent eam quamvis vilissimam. Nam etsi quis vestem sericam pictam, atalicam habeat, ea tamen corpori non respondeat, plus æquo laxior vel certè strictior, non apta membris, rejicitur. Ideo sæpe molestissimum est deponere vestem obsoletam, non quia pulchra sit & pitida, sed quia commoda. Hinc Tarlensis Paulus appositisimè satisfacit hanc quæstioni: Cur, obsecro, tam inviti morimur, cur onus corporis miserabile tam ægrè deponimus? cum sciamus, & verò etiam credamus millies esse melius, in cælo æternum vivere, quam in terrâ assidue mori? Ad ista Paulus: *Ingemiscimus, ait, gravati, eò quòd nolumus expoliari, sed supervestiri.* Alluevimus huic vitæ miseræ, hinc miseras ipsi nostras amamus.

2. Cor. 5. 5.
v. 4.

Cum audiisset David, uniuersum agmen Hebræum à gigante Philistæo provocari ad pugnam, nec unum aliquem ex omni numero reperiri, qui solus audeat in duellum cum Goliatho congregi; cumque etiam auditione percepisset, victori præmium ingens sponderi, animosissimè ad hoc certaminis obtulit seipsum. Germanus quidè frater Davidem acriter objurgavit, sed & Saul istam animositatem vix pensi habuit, ac cum David instituisset narrare regi, quibus præliis ursos & leones exarmasset, rex denique assensus: Ergo fortunam, inquit, tentemus; meâ te captaphractâ, meis armis vestiam. Et verò etiam vestiri cœpit David thorace ac lorica regiâ. Sed cum incensus & agilitas viderentur impediri hac armaturâ, David eâ rejectâ, subsidium à pastoritiis sibi que ultatis armis petiit. Hoc ergo capite dicemus, quâ ratione David in Goliathum fuerit armatus.

§. I.

Bello Philistæo, quod Israël's populus adversus idololatrias gessit, memorant fasti regii virum

A immanis staturæ omnibus incussisse terrorem. Effigiem gigantis hanc proponit sacer historicus: *Et egres- sus est vir spurus de castris Philistinorum nomine Goliath, de 1. Reg. 17. 25. Gerb, altitudinis sex cubitorum & palmi: & castis area super caput ejus, & lorica à hamatâ induebatur. Staturam viri vulgarem pene altero tanto excessit; insuper valentissimus, miles expertus, audacissimus. Terroris formidandam speciem auxerunt arma ferrea, castis, lorica, ocreæ, hasta, scutum. Lorica quinque millia siclorum æris habuit. Si minorem sumamus siclum, sive unciam dimidiam, & uncias duodecim pro librâ, libras ducentas octo & tertiam librâ partem, seu duo ferri centumpondia in unam hanc lorica insumpta dicendum: ferramentum haste viginti quinque libras ferri æquavit: hastile quasi liciatorium textentium: ipsa quoque tibialia erant ferrea. Hinc æstimanda cetera, hinc conjectandæ vires quæ tanto pondere fuerunt pares.*

Hæc giganthæa moles tam regi, quam toti exercitui terrorem maximum incussit, si quidem Goliathus provocans clamabat adversum phalanges Israël, & dicebat eis: *Quare venistis parati ad prælium? Nunquid ego non sum Philistæus, & vos servi Saul?* Si quis unus ex omnibus est ardentioris animi, in arenam prodeat, & componi mecum sustineat. Si vicerit me, perpetuis tributis serviemus vobis: victus, in servitutem nobis vos tradet. Adsit, qui animo manūque valet. Audiens autem Saul & omnes Israëlites sermones Philisthæi hujuscemodi stupebant & metuebant nimis. Ipse autem Goliathus apud suos superbissimè se jactans: *Ego, jactantia, inquit, exprobravi agminibus Israël hodie; date mihi virum, & ineat mecum singulare certamen. O dedecus, & d Phrygiæ, nec unus unicus est repertus, qui vir esset, qui animo non tremere, & congressi auderet. Omnium virtus ingentibus promissis evocabatur. Victori statuebatur præmium Virgo regia, Saulis filia in conjugem, immunitas super ab omni tributo in omnem victoris familiam. Nec tamen ullus totis quadraginta diebus prodiiit, qui cominus iret in gigantem.*

Interim Isai vir nonaginta duorum annorum filium David in castra misit, ut tribus fratribus panes mitteret, & polentâ, tribuno militari decem caseolos deferret, unâ etiam videret, quid rerum fratres agerent, ad quæ signa sacramento dixissent. Cum in castra venisset David, jam acies in hostem expedita stabat. Mox David suis farcinis custodi commendatis, ad locum pugne pervolat, & fratribus, quid velit pater, exponit. Dum loquuntur, Goliathus adest. Diffugere omnes. Miratus David hostis audaciam, & imbellem suorum trepidationem, seiscitari cœpit, quid præmii esset laturus, qui Philisthæum provocantem sterneret?

Sermo omnium erat: *Virum qui percusserit eum, dabit rex divitiis magnis, & filiam suam dabit ei, & domum patris ejus faciet absque tributo in Israël.* Hic David ingenti animo: *Quis iste, inquit, Philistæus est, idolorum cultor, jactator insolentissimus, qui tantos audeat sibi sumere spiritus, & aciem Dei provocare? Hoc audiens maximus natu frater Eliabus, in David effusâ bile: Quare venisti, ait, & cur oves pauculas deseruisti? jam pridem mihi nota est superbia tua, & curiosa nequitia; ut videres prælium, accurristi. Cui David, Quid denique, ait, deliqui? Sed iram fratris declinandum ratus, aliorum circulis se inseruit, & promissis præmiis iterum iterumque narratis, plenus animo seipsum gante se obtulit ad duellum cum gigante inmundum. Hæc offert. continuo ad regis aures fama detulit. Confestim David regi sistitur, qui animosissimè priora repetens: *Sistitur. Non concidat cor cujusquam in eo, inquit, ego servus tuus vadam, & pugnabo adversus Philisthæum. Cui Saul: Non valet, ait, resistere Philisthæo isti, nec pugnare adversus eum, quia puer es, hic autem vir bellator est ab adolescentiâ suâ.**

Hic

Hic David coram rege sermonem ingressus percen-
suit, quia lacertorum vi leones & urfos confecerat. In
narrationis epilogum adjiciens: *Erit igitur, inquit, &
Philisthus hic unus ex eis. Nunc vadam & auferam oppro-
brium populi, quoniam quis est iste Philisthus mircumcisus,
qui ausus est maledicere exercitu Dei viventis. Ille ipse Deus,
qui mihi leonis & urfi spolia concessit, hujus etiam
Philisthae belluae cadaver trader. Rex animi pen-
dens, sed assensus demum: Vade, inquit, & Dominus te-
cum sit.*

§. II.

Allatâ igitur armaturâ regiâ, David galeam ca-
piti, loricaam pectori, gladium femori aptavit.
Sed cum arma juvenem ita stringerent, ut incessum
ægrius moliretur, modeste illa repudiavit: *Non possum,*
inquit, sic incedere, quia non usum habeo. Itaque quam prim-
mum & regem & Saulem exuens, pastorem & Davi-
dem induit, hoc est, ad nota se arma, baculum, fundam,
lapides convertit. In eam namque rem quinque
politissimos filices selegit ex amne, mistique in pasto-
ralem peram, fundâ manum obarmavit. Hâc pano-
pliâ David munitus in Goliathum prodit. Hic tri-
plex illustre documentum.

Primum; Rex designatus, unctus, jure possidendi
regni donatus, in parentis tamen gratiam agasonem
agit, & jumentum clitellarium ducit ad fratres. Nam
decem panes, cum decem cafeis, & modius farinae
imposita sunt asino, quem David ante se egit in ca-
stra. Nimirum Deo misisse placet humilitas, per
quam omnes divinos favores adipiscimur.

E veterum philosophorum scholis hæc una virtus
exclusissima fuit. Socrates, Plato, Aristoteles nec ver-
bis eam, nec factis docere noverat. De Temperantiâ,
de Fortitudine, de Iustitiâ sublimiter & eruditè disse-
runt. de Humilitate minus sciverant, quam pueri
puellæque nostræ. Qui scire cupit, quantum Humi-
litate seu submissionis studio profecerit, conficien-
tiam suam interroget, an seipsum contemnere, si ab
aliis contemnatur, æquo animo ferre, promptè ac ex-
pedite se quibuscunque submittere didicerit. Certe
bonus cantor, bonus fidicen, bonus organicus cum
cantandum, cum fidibus aut organo ludendum, non
diu deliberant, arte habitûque id faciunt: ita David
Humilitatis artifex, sui contemptor, parenti obedire,
pecus pascere, fratribus servire, comæatum addu-
cere, omnibus se sine tergiversatione submittere di-
didit: Memento te David, & omnis mansuetudinis,
Humilitatis & afflictionis ejus. En an artificium nos-
se cupitis, quo pastoritius hic juvenis giganteam ma-
chinam dejecerit? Humilis fuit: Humilitas Davidis
minimè cunctabunda, sed prompta & expedita. Neg-
mirum Humilitate vinci hominem; ille peritissimus
mille artium pugil diabolus Humilitate solâ sternitur
potentissimè. Nullos diabolorum exercitus formi-
det, quem Humilitatis tegit lorica. Testimonio sit,
quod memorant. Angelum induerat diabolus, Ga-
brielem è cælo se mentitus. At ille, cui magnifica hæc
species objecta, vir submissi animi: Non dubito, in-
quit, quin erraveris; ad alium te missum credo, non ad
me. Ego Angelorum colloquiis indignus ad princi-
pum tantorum præsentiam cogor obmutescere. Mox
in auras evanuit personatus hic Gabriel, Humilitatis
hujus impatientissimus. Animalia complura solis fu-
gantur odoribus, quos oderunt. Lupi, damæ, urfi pul-
verem tormentarium ut primum ofaciunt, mox sese
in fugam conjiciunt: fearabæus odorem rosæ non
fert. De porcis Lucretius canit: Subus acre venenum
est amaracinum unguentum. Amatus Lusitanus, qui
Dioscoridem commentarius illustravit, de croco men-
tionem injiciens: Agafo, inquit, jumentum clitella-

rium vario aromate onerarat, has merces alio ve-
tus. Cum nocturnum hospitium cervical negaret, ge-
minos ille sacculos croco pulvis pro culcitra subjecit
capiti, manè repertus est mortuus. Quod lupis, damis,
urfi nitratus est pulvis, quod scarabæo rosa, quod
porcis amaracus, quod turat agaloni crocus, hoc
diabolo est animus submissus. Nimirum sui despicien-
tia fugat, vincit, expugnat, triumphat diabolum. Au-
de te ipsum seridè despiciere, & omnes diabolorum vi-
res elisi sit.

§. III.

Alterum; Vox Christi est: Inimici hominis do-
mestici ejus. Ut David adversus nunquam care-
ret, eum germanus frater veluti canis molossicus mul-
titudine incommoditico invadit, curiositatem &
superbiam opprobrat, imò ut nebulonem proclamat,
ausus enim in os fratri jam regi obijcero: *Ego novi,*
ait, superbiam tuam, & nequitiam, cordi tui, intus & in cu-

Bte te novi. Videre obsequio, ut adultus in jun-
viam, ut exandescat in innocentem! si ita frater fra-
trem salutat, quid hostis hosti faciat? *Memento Domine*
David, & omnis mansuetudinis & afflictionis ejus. Eger-
rimè ferimus à propinquis & cognatis nos lædi, quo-
rum obsequiis coli, beneficiis affici par esset. Quis ab
amicâ manu vulnera expectat? sed ut Davidis Pa-
tentia & Humilitas experimentis omnibus inspiciatur
à fratribus etiam utraque exercetur & exagitur.
Ita Deus flagellat omnem filium, quem recipit, etiam
morigerum & modestum, etiam mitem & sanctum.
Sed nemo frangatur animo. *Nam mala,* inquit Grego-
rius, *qua nos læpement, ad Deum ire compellunt.* Eam
etiam ob causam Deus hæc vitam molestiis & æ-
rumnis innumeris distinguit, quod Augustinus ob-
servat. *Ne viator tendens ad patriam, stabulam amet pro*
domo sua.

Tertium: Quam plenus animi David, quantum in
eo agendi ardor, quanta in Deum fiducia, quam im-
fiducia.
Cpavido pectore dixit: *Dominus, qui eripuit me de manu*
leonis, & de manu urfi, ipse me liberabit de manu Philisthae
hujus. Argumentum optimum: Cum de pauculis tan-
tium ovibus ageretur, Deus me periculis præsentissi-
mis subduxit, quanto, magis jam adierit, dextramque
porriget opitulatricem, cum de salute totius populi
agatur. Ita nos in arcto identidem ratiocinemur: Quo-
ties, mi Deus, arctis in rebus openi mihi, attulisti,
quantis in periculis protexisti, quam sapientem, quam
benignam, quam potestem & insospitam mihi provi-
dentiam exhibuisti; paterna manus tua me nunquam
deseruit; *ex omni tribulatione eripuisti me. Quid dubitem*
ergo ego modicæ fidei? An non promittit Deus? Quo-
niam in me speravit, liberabo eum, protegam eum. Quam
Dei pollicitationem Bernardus suaviter expendens: Bernard, in
o dulcissima liberalitas, inquit, in se sperantibus non desse, hunc psal.
Quod Paulus Romanis, id ego hic universis voveo: serm. 16.
Deus autem spei repleat vos omni gaudio & pace in cedendo, Rom. c. 15.
ut abundetis in spe. Non solum sperare, sed spe abunda-

Dre nos præco divinus jubet. Vtunque res cadant,
cælum an terra ruat, vera in Deum fiducia, nec rue-
re potest, nec fallere. Hac armati superavimus, quid-
quid hostium ex adverso steterit. Fiducia in Deum
inexpugnabilis, invictissima.

CAPVT. V.

David Goliathum invadit & vincit.

Rex Spartanorum Agis, quod Plutarchus me-
morat, bello strenuus, animo magnus & excel-
sus, Atheniensium domitor, cum inaudisset quosdam Goliath
suorum ad hostium multitudinem trepidare: Non
Quaren-

Patien-
tia neces-
sari.
Matth. c.
10. v. 36.
1. Reg. c. 17.
v. 28.
Psal. 131.
v. 1.
Aug. in Psal.
46.
1. Reg. c. 17.
v. 37.
Psal. 99.
v. 9.
Psal. 90.
v. 14.
Rom. c. 15.
v. 13.